

PŘEHLED LEGISLATIVNÍCH A PRÁVNÍCH OPATŘENÍ

v souvislosti s COVID-19

Aktualizováno k 14. dubnu 2020

Obsah

Obchodní korporace	3
Insolvence	4
Nemovitosti	4
Smlouvy, právní jednání	6
Náhrada škody vůči státu	8
Procesní právo	8
Pracovní právo	8
Bankovníctví a financování, dotace	10
Soutěžní právo a veřejná podpora	12
Správní právo	12
Exekuce	13

Obchodní korporace

Zamezení paralyzování společnosti

(LEX COVID)

- LEX COVID navrhuje ve vztahu k obchodním korporacím po dobu trvání mimořádného opatření při epidemii celou řadu opatření. Jedná se o:
 - a) Umožnění **rozhodování s využitím technických prostředků nebo rozhodování per rollam** i v případech, kdy taková možnost rozhodování **není upravena v zakladatelském právním jednání (společenská smlouva, stanovy)**;
 - b) v případech, kdy **nebude existovat akceschopný statutární orgán** (např. uplynutí funkčního období) LEX COVID **automaticky prodlužuje funkční období členů voleného orgánu**, případně navrhuje **připuštění tzv. kooptace**, a to i v případech, není-li taková volba připuštěna v zakladatelském právním jednání; a
 - c) **prodloužení lhůty pro svolání valné hromady** kapitálové společnosti a členské schůze družstva z důvodu projednání řádné **účetní závěrky o 3 měsíce** ode dne skončení mimořádného opatření při epidemii.

Zamezení paralyzování společnosti

(Obecně)

- V souvislosti s mimořádnou situací nelze vyloučit, že některá z osob podstatných pro chod společnosti nebo konkrétní transakci nebude z vážných důvodů k dispozici (nemoc, karanténa, uvíznutí v zahraničí, atd.).
- Proto doporučujeme zvážit zajištění určité flexibility, a to například udělením preventivních plných mocí (a to i ze strany společníků) či udělením prokury ze strany jednatelů.

Obecně k povinnostem statutárních orgánů

- Ani po dobu trvání mimořádného opatření při epidemii **nejsou členové statutárních orgánů obchodních korporací zproštěni povinností jednat s péčí řádného hospodáře**.
- Proto doporučujeme **přístupovat obezřetně k posuzování finančního stavu společnosti**, a to zejména s ohledem na povinnosti související s případným úpadkem společnosti (a rizikům souvisejícím s případným zvýhodňováním věřitele). V případě shledání závažného důvodu lze například svolat mimořádnou valnou hromadu a nechat si určité kroky posvětit společníky či akcionáři.

- **Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. Lukáše Srbeckého](#).**

Insolvence

Zmírnění důsledků krize

(LEX COVID)

- Návrh LEX COVID zavádí zásadní úpravy i ve vztahu k insolvenčnímu zákonu, přičemž úprava míří od oddlužení až po reorganizace. Návrh zákona tak především upravuje:
 - a) Dočasnou **suspensaci povinnosti dlužníka podat na sebe** v případě úpadku **insolvenční návrh**, a to do doby uplynutí 6 měsíců od ukončení mimořádného opatření, nejpozději do 31. prosince 2020;
 - b) dočasný „**zákaz**“ **podání insolvenčního návrhu ze strany věřitelů**, a to do 31. srpna 2020;
 - c) zavádí úpravu **tzv. mimořádného moratoria**, jehož cílem je ochránit provozuschopné podniky, které se pouze v důsledku dočasného výpadku způsobeného mimořádnými opatřeními dostaly do přechodných platebních potíží. Po dobu mimořádného moratoria (3 měsíce s možností prodloužení o další 3 měsíce) bude dlužník **chráněn před vypovězením smluv** na dodávky energií, surovin, zboží a služeb a je mu umožněno přednostně hradit závazky bezprostředně související se zachováním provozu podniku. Vyhlášení mimořádného moratoria nebude podléhat souhlasu věřitelů (prodloužení již ano) a dlužník namísto vybraných dokladů předloží pouze čestné prohlášení;
 - d) pro podnikatele, kteří v minulosti předložili svým věřitelům reorganizační plán, jenž byl insolvenčním soudem schválen navrhuje umožnit požádat insolvenční soud o **dočasné přerušení plnění reorganizačního plánu** (aniž by současně čelili riziku jeho zrušení a přeměně reorganizace v konkurs), a **to až do 6 měsíců** od ukončení mimořádného opatření, nejpozději do 31. prosince 2020; a
 - e) u **oddlužení** platí, že pokud se v důsledku koronavirové krize dostane dlužník do prodlení s placením splátkového kalendáře, soud oddlužení nezruší, pokud takovéto oddlužení bylo zahájeno před oddlužovací novelou v roce 2019. Zároveň pokud v důsledku koronavirové krize dlužník splatí méně než 30 % dluhu, bude možné mu přiznat osvobození od dluhu a to opět v případech, kdy oddlužení bylo zahájeno před oddlužovací novelou v roce 2019. U oddlužení zahájených před oddlužovací novelou v roce 2019 se při změně výše splátek opouští od požadavku, aby dlužníkovi věřitelé dostali alespoň 50 %.
- **Více se o tomto tématu dozvíte [zde](#).**
- **Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. Bc. Jiřího Prouzu](#).**

Nemovitosti

Zmírnění důsledků krize a

- **Ukončení nájemní smlouvy** z důvodu zákazu maloobchodního prodeje a prodeje služeb předpisy za určitých okolností umožňují, nicméně je vždy nutné **vycházet z konkrétního znění nájemní smlouvy**, která může práva a povinnosti stran upravovat odlišně. Možnosti

<p><u>nájem obchodních prostor</u></p>	<p>ukončení nájmu ze strany pronajímatele však budou za předpokladu schválení zvláštních zákonů pro zmírnění dopadů koronaviru omezeny, jak je uvedeno níže.</p> <ul style="list-style-type: none"> • První možností ukončení nájmu ze strany nájemce je podání výpovědi z důvodu ztráty způsobilosti k činnosti v pronajatých prostorech. Nicméně jej nelze uplatnit bez dalšího a je zapotřebí detailně zkoumat další okolnosti související s nájmem, zejména zda nájemce ztratil způsobilost ke všem činnostem v pronajatých prostorech a k jakému účelu jsou pronajaté prostory zkolaudovány. • Druhou možností je uplatnění ustanovení týkající se tzv. podstatné změny okolností. Pandemie koronaviru je skutečností, která nemohla být předvídána žádnou stranou, a kvůli které došlo k hrubému nepoměru práv a povinností mezi stranami. V takovém případě se může nájemce coby znevýhodněná strana domáhat obnovení jednání o nájemní smlouvě. Pokud se strany nedohodnou, může o změně, ale i zrušení (tj. ukončení nájemního vztahu), rozhodnout soud. V rámci nájmu obchodních prostor však v České republice strany na sebe standardně přebírají nebezpečí změny okolností, proto se výše uvedené nemusí ve většině případů uplatnit. • Slevu z nájemného z důvodu zákazu maloobchodního prodeje a prodeje služeb v souvislosti s opatřeními proti COVID-19 je stejně jako v případě ukončení nájemního vztahu nutné zkoumat dle konkrétního znění nájemní smlouvy. Nicméně dle standardního znění nájemních smluv uzavíraných na trhu v České republice bude pro nájemce složité se slevy z nájemného domoci. • Více o tomto tématu se dozvíte zde.
<p><u>Nájem obchodních prostor</u></p> <p><i>(Zákon o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na nájemce prostor sloužících podnikání)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pronajímatel nemůže ode dne nabytí účinnosti zvláštního zákona (momentálně projednáván Senátem PČR) do dne 31. prosince 2020 nájem jednostranně ukončit pouze z důvodu, že je nájemce v prodlení s placením nájemného, pokud prodlení nastalo ode dne 12. března 2020 do dne 30. června 2020 (tzv. rozhodná doba), a to převážně v důsledku omezení plynoucího z mimořádného opatření při epidemii, které mu znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo řádnou úhradu nájemného. • Nájemce je povinen pronajímateli bez zbytečného odkladu a s určitostí odpovídající dostupným skutečnostem doložit okolnosti prodlení. Neuhradí-li nájemce do 31. prosince 2020 všechny pohledávky, které se staly splatnými v rozhodné době, má pronajímatel právo vypovědět nájem s výpovědní dobou 5 dnů. Pronajímatel má toto právo i tehdy, prohlásí-li nájemce, že tyto pohledávky ani v ochranné době neuhradí. Zanikne-li nájem sjednaný na dobu určitou uplynutím doby, na niž byl sjednán, před uplynutím ochranné doby, je nájemce povinen uhradit všechny pohledávky, které se staly splatnými v rozhodné době, do 30 dnů ode dne ukončení nájmu. • Pronajímatel má nadále právo ukončit nájem z jiných důvodů a případně uplatnit další práva pronajímatele vzniklá v důsledku prodlení nájemce.
<p><u>Nájem bytů</u></p> <p><i>(Zákon o některých opatřeních ke zmírnění</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pronajímatel nemůže ode dne nabytí účinnosti zvláštního zákona (momentálně projednáván Senátem PČR) do dne 31. prosince 2020 nájem jednostranně ukončit pouze z důvodu, že je nájemce v prodlení s placením nájemného, pokud prodlení nastalo ode dne 12. března 2020 do dne následujícího po dni skončení mimořádného opatření při epidemii, nejpozději však do dne 31. července 2020 (tzv. rozhodná doba), a to převážně v důsledku omezení plynoucího z mimořádného opatření při epidemii, které mu znemožňovalo nebo

dopadů epidemie koronaviru SARS-CoV-2 na nájemce bytů)

podstatně ztěžovalo řádnou úhradu nájemného.

- **Nájemce** je povinen pronajímateli bez zbytečného odkladu a s určitostí odpovídající dostupným skutečnostem doložit okolnosti prodlení. Neuhradí-li nájemce do 31. prosince 2020 všechny pohledávky, které se staly splatnými v rozhodné době, má pronajímatel právo vypovědět nájem bez výpovědní doby. Pronajímatel má toto právo i tehdy, prohlásí-li nájemce nebo stane-li se jinak nepochybným, že tyto pohledávky ani v ochranné době neuhradí. Zanikne-li nájem sjednaný na dobu určitou uplynutím doby, na níž byl sjednán, před uplynutím ochranné doby, je nájemce povinen uhradit všechny pohledávky, které se staly splatnými v rozhodné době, do konce ochranné doby.
- Pronajímatel má nadále právo **ukončit nájem z jiných důvodů a případně uplatnit další práva pronajímatele vzniklá v důsledku prodlení nájemu**.
- **Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. Matěje Bolka](#).**

Smlouvy, právní jednání

Obecně ke smlouvám a právním jednáním

- V případě přijetí krizových opatření vyvstalo množství otázek dopadajících na smluvní vztahy stran, přičemž se níže zaměřujeme zejména na smluvní vztahy vznikající v kontextu obchodního práva. Lze uplatnit vyšší moc, smluvní pokuty, odstoupení od smlouvy či znovuoobnovení jednání o obsahu smlouvy?
- Ve stručnosti docházíme k následujícím závěrům v bodech:
 - a) **Vyšší moc** – ustanovení upravující tzv. vyšší moc stanoví, že v případě, že jedné smluvní straně jí bránila ve splnění smlouvy nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na její vůli, může se vyvinutí z odpovědnosti za toto porušení. Aplikaci tohoto ustanovení je však nutné vnímat v širších souvislostech, a to zejména s ohledem na následující:
 - Podmínku nepředvídatelnosti lze spatřovat **výhradně u smluv uzavřených před vznikem koronavirové krize**;
 - **Nepřekonatelnost** bude zapotřebí **individuálně posoudit** v každém konkrétním případě;
 - zákonná ustanovení vztahující se k vyšší moci **upravuje výlučně odpovědnost za škodu** - nemá tak vliv na samotnou skutečnost, že se smluvní strana dostala do prodlení a s tím související další důsledky jako je právo na odstoupení protistrany od smlouvy či vznik smluvní pokuty;
 - **Nelze použít, pokud** se dlužník nacházel v prodlení už ve chvíli, kdy překážka nastala;
 - Aplikovatelnost ustanovení bude třeba **individuálně posoudit s ohledem na znění konkrétní smlouvy**, která popsaná zákonná pravidla často modifikuje.

- ;
- b) **Zánik závazku** – Pokud plnění ze smlouvy není možné jednou stranou poskytnout ani za ztížených podmínek (tedy s většími náklady, s pomocí jiné osoby či po dodatečně určené době), je možné takovou situaci považovat za zánik závazku ze smlouvy pro nemožnost jejího plnění. Nelze však hovořit o nemožnosti plnění v situaci, kdy podnikatel z vlastní iniciativy rozhodne o přerušení své podnikatelské činnosti (např. proto, aby předešel šíření koronaviru, aniž by takové jednání měl příkázané státem). O nemožnosti plnění musí strana neprodleně vyrozumět druhou stranu, které má být plněno. V případě, že byla za neuskutečně plnění poskytnuta úplata, musí být vrácena.
 - c) **Odstoupení od smlouvy** - pokud smluvní strana v důsledku koronaviru neplnila řádně a včas svoji povinnost a zároveň se nedá aplikovat ustanovení o nemožnosti plnění a ani není ve smlouvě vyloučeno prodlení v případě vyšší moci, má druhá strana za podmínek sjednaných ve smlouvě **právo od smlouvy odstoupit**. Pokud smlouva odstoupení neupravuje, může druhá strana odstoupit od smlouvy po poskytnutí dodatečně přiměřené lhůty k plnění, jde-li o nepodstatné porušení smlouvy, nebo bez zbytečného dokladu, jde-li o podstatné porušení smlouvy. V případě určitých druhů smluv (například nájemní smlouvy) je zapotřebí v souvislosti s odstoupením od smlouvy věnovat pozornost také aktuálně přijímaným speciálním zákonům, které možnost odstoupení od smlouvy jedné ze stran často značně omezují.
 - d) **Znovuobnovení jednání o obsahu smlouvy** – s tímto institutem úzce souvisí pojem tzv. podstatné změny okolností, která založí v právech a povinnostech stran zvlášť hrubý nepoměr znevýhodněním jedné z nich. K tomu může dojít buďto **neúměrným zvýšením nákladů plnění** nebo **neúměrným snížením hodnoty předmětu plnění**. Současně platí, že rozhodnou změnu postižená strana nemohla rozumně předpokládat ani ovlivnit a skutečnost nastala nebo se o ní strana dozvěděla, až po uzavření smlouvy, přičemž zejména poslední zmíněné podmínky v případě pandemie koronaviru můžeme pokládat za splněné, jestliže smlouvy byly uzavřeny před jejím vypuknutím. Dotčená strana má právo v případě podstatné změny okolností se domáhat obnovení jednání o podmínkách smlouvy. V případě, že nedojde v přiměřené době k dohodě mezi smluvními stranami, provede úpravu nebo zrušení smlouvy, na návrh jedné ze stran, soud. Tento návrh musí být však učiněn v přiměřené době (nejčastěji je to doba dvou měsíců, od chvíle, kdy změnu okolností strana zjistila). Pokud jde o smlouvy o dílo, tak u těch pak ještě existuje speciální úprava **tzv. mimořádné nepředvídatelné skutečnosti**, podstatně ztěžující dokončení díla. V těchto případech může soud rozhodnout o zvýšení ceny popřípadě zrušení smlouvy. Smlouvy však aplikaci tohoto institutu často vylučují, proto je nezbytné nejdříve revidovat smlouvu.
- **Zcela bezpochyby doporučujeme audit smluv**, protože na veškeré výše uvedené otázky nelze s určitostí odpovědět v situaci, kdy platí princip smluvní volnosti a každý si tak své podmínky smluv nastavuje individuálně. Nadto řada smluv vylučuje aplikaci ustanovení upravujících např. výše uvedenou podstatnou změnu okolností či mimořádnou nepředvídatelnou skutečnost.

- Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. Barboru Kábrtovou](#).

Náhrada škody vůči státu

Mimořádná opatření vlády ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR týkající se omezení podnikatelské činnosti

- Při uplatnění náhrady škody je zapotřebí rozlišovat období od 14. března 2020 do 23. března 2020 a období od 24. března 2020 do současnosti, jelikož každé období se řídí jiným režimem.
- Pro období od 14. března 2020 do 23. března 2020 zákonný režim výslovně umožňuje žádat náhradu škody po státu, a to včetně ušlého zisku. Úspěšnost uplatnění náhrady škody po státu se tak bude odvíjet od schopnosti poškozeného prokázat škodu, které vznikla v důsledku přijatých mimořádných opatření. Při prokazování škody je zapotřebí vycházet z konkrétního případu.
- Od 24. března 2020 je zákonný režim uplatnění náhrady škody odlišný, jelikož mimořádná opatření jsou vydávána Ministerstvem zdravotnictví ČR, nikoliv přímo vládou ČR. Možnost náhrady škody je dovozována výkladem příslušných právních norem, nicméně její uplatnění bude složitější. Jsme však toho názoru, že i pro období od 24. března 2020 je za předpokladu prokázání škody možné žádat nahrazení škody od státu.

- Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. Matěje Bolka](#).

Procesní právo

Úprava procesních lhůt
(LEX COVID)

- **LEX COVID** zavádí úpravu procesních lhůt, kdy soud promine zmeškání lhůty v případech, kdy zmeškal účastník nebo jeho zástupce v občanském soudním řízení lhůtu z důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii. **O prominutí zmeškání lhůty rozhoduje soud**, který je příslušný k projednání zmeškaného úkonu a rozhodnutí o něm, s výjimkou opravných prostředků, kde o prominutí zmeškání lhůty rozhoduje soud prvního stupně. **Návrh na prominutí zmeškání lhůty v občanském soudním řízení z důvodu podle odstavce 1 je třeba podat do 15 dnů od ukončení nebo zrušení mimořádného opatření**, z něhož plynulo omezení znemožňující nebo podstatně ztěžující učinění úkonu, a je třeba s ním spojit i zmeškaný úkon. Lhůta pro podání návrhu podle věty první však neskončí dříve než **15 dnů po ukončení nebo zrušení nouzového stavu**.

- Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. et Mgr. Lukáše Hodera, LL.M.](#)

Pracovní právo

Program Antivirus

- Jedná se o speciální balíček, který Vláda ČR schválila v rámci programu na ochranu zaměstnanosti, a který má umožnit pokrytí části mzdových nároků zaměstnanců z veřejných prostředků. Program Antivirus je souborem opatření, která vytváří systém státní podpory spočívající v **kompenzaci nákladů** vynaložených zaměstnavatelem **na mzdy zaměstnanců po dobu, po kterou zaměstnanci nejsou**

schopni z vyjmenovaných důvodů vykonávat práci.

- Program Antivirus zahrnuje **2 režimy**, při jejichž naplnění má zaměstnavatel právo požádat o státní příspěvek na vyplacenou náhradu mzdy.
- **REŽIM A:** Překážka v práci nastala na straně zaměstnavatele z důvodu **povinnosti uzavřít či omezit provoz** na základě nařízení vlády (například provozovatelům restaurací, obchodů s oblečením, posiloven, kadeřnictví atd.) / **Zaměstnanci byla nařízena karanténa.**
- **Předpoklady:** 1. zaměstnanci byla vyplacena náhrada mzdy ve výši 100 % průměrného výdělku (uzavření nebo omezení provozu); nebo 2. zaměstnanci byla vyplacena náhrada mzdy ve výši 60 % průměrného výdělku (karanténa).
- **Kompensací** je státní příspěvek zaměstnavatelům **ve výši 80 %** z vyplacené náhrady mzdy včetně odvodů
- **REŽIM B:** jiné překážky v práci na straně zaměstnavatele vyplývající z **hospodářských potíží způsobených šířením koronaviru** (tzv. související hospodářské potíže).
- **Předpoklad:** 1. existující překážky v práci na straně zaměstnavatele **z důvodu nařízení karantény či péče o dítě u významné části zaměstnanců** (30 % a více) – zaměstnanec pobírá náhradu mzdy 100 % průměrného výdělku; 2. **omezení dostupnosti vstupů** (surovin, výrobků, služeb) nezbytných k činnosti – zaměstnanec pobírá náhradu mzdy 80 % průměrného výdělku; nebo 3. **omezení poptávky po službách, výrobcích a jiných produktech firmy** – zaměstnanec pobírá náhradu mzdy 60 % průměrného výdělku.
- **Kompensace:** státní příspěvek zaměstnavatelům ve výši 60 % z vyplacené náhrady mzdy včetně odvodů v případě jiných překážek v práci v souvislosti se šířením koronaviru.
- **Společným znakem všech režimů** je, že kompenzace bude poskytována pouze ve vztahu k náhradám mzdy skutečně vyplaceným zaměstnancům po dobu trvání překážek v práci, tj. za tu část mzdy, která **bude zaměstnancům vyplacena „za dobu sezení doma“**. Příspěvkem nebude možné kompenzovat mzdu „pracujících“ zaměstnanců. Za část pracovní doby, kterou zaměstnanci skutečně odpracují, náleží zaměstnancům standardní mzda placená zaměstnavatelem. Pokud zaměstnanec část své pracovní doby pracoval a část nikoli, budou se příspěvky vztahovat pouze na část mzdy poskytovanou za dobu, kdy zaměstnanec práci pro uvedené překážky nevykonával.
- O tento státní příspěvek lze požádat za období **ode dne 12. března 2020 do 30. dubna 2020**, přičemž poprvé byl příjem žádostí zahájen **6. dubna 2020**. Zaměstnavatel bude podávat žádost o kompenzaci vyplacených náhrad mezd vždy po skončení kalendářního měsíce, za který bude o příspěvek žádat. Náhrada mzdy musí být zaměstnavatelem nejdříve vyplacena a teprve poté bude zaměstnavatel oprávněn požádat o kompenzaci. V případě zavřených provozoven to například znamená, že zaměstnavatel musí vyplatit 100 % náhrady mzdy, aby mohl požádat o příspěvek ve výši 80 % z této náhrady mzdy včetně odvodů. Příspěvky budou vypláceny **Úřadem práce ČR**. Žadosti se budou podávat elektronicky prostřednictvím webové aplikace.

- Více o jednotlivých režimech a kompenzacích nákladů se dozvíte [zde](#).
- Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. Nikol Španvrtovou](#).

Bankovníctví a financování, dotace

Odložení splatnosti úvěrů

(Návrh zákona o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií)

- Návrh zákona se má dotknout veškerých úvěrem odložených plateb, peněžitých zápůjček, úvěrů nebo obdobných finančních služeb poskytnutých **spotřebiteli nebo podnikateli**, tím, kdo jako podnikatel poskytl úvěr úvěrovanému nebo kdo nabyl pohledávku z takto poskytnutého úvěru. Zákon se po přijetí použije na veškeré úvěry **sjednané a čerpané před 26. březnem 2020**. Návrh zákona předpokládá, že úvěrovaný má právo a zároveň povinnost oznámit úvěrujícímu, že má v úmyslu využít ochrannou dobu, písemně nebo jiným způsobem. O délku ochranné doby se odkládá čas plnění peněžitých dluhů úvěrovaného vůči úvěrujícímu ze smlouvy o úvěru, přičemž ochranná doba trvá od prvního dne prvního kalendářního měsíce následujícího po dni, v němž úvěrujícímu došlo oznámení úvěrovaného, že má v úmyslu využít ochrannou dobu, do 31. října 2020, nebo do 31. července 2020, jestliže úvěrovaný v oznámení uvede, že má v úmyslu využít takto zkrácenou ochrannou dobu.

Omezení sankcí za nesplácení úvěru

(Návrh novely zákona o spotřebitelském úvěru)

- **Návrh zákona má za úkol rozšíření omezení sjednané sankce** vyplývající z prodlení se splácením **spotřebitelského úvěru** i na prodlení se splácením **peněžitého dluhu osoby samostatně výdělečně činné**, která je v prodlení po dobu 3 měsíců. U dluhu ze spotřebitelského úvěru, s jehož plněním je spotřebitel nebo osoba samostatně výdělečně činná v prodlení delším než 90 dnů, vzniká **věřiteli právo pouze na úrok, který odpovídá úroku určenému zápujční úrokovou sazbou ve výši repo sazby vyhlášené Českou národní bankou zvýšené o 8 procentních bodů**, nebyl-li sjednán úrok nižší a nikoli na smluvní pokutu nebo na náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu vznikly v souvislosti s prodlením spotřebitele

Záruky EGAP za úvěry

(Novela zákona o pojišťování a financování vývozu se státní podporou)

- Tento návrh zákona má umožnit **Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP)** poskytovat i záruky úvěrů na provoz, pracovní kapitál, na inovaci a zkvalitnění výroby vývozcům nebo výrobcům tedy pro podniky nad 250 zaměstnanců, a to až do úhrnné výše (včetně stávajících produktů) pojistné kapacity 330 mld. Kč. Tyto záruky by EGAP poskytovala s cílem posílení likvidity exportně orientovaných podniků. Účel a rozsah záruk, podmínky jejich poskytnutí, výši krytí jistiny a postupy vyplácení peněžních prostředků ze státního rozpočtu stanoví nařízení vlády.

Revize úvěrových smluv a finančních dokumentů

- V současné situaci doporučujeme revizi uzavřených finančních dokumentů. Současně by měla proběhnout analýza dopadu koronavirové krize na práva a povinnosti úvěrujících a úvěrovaných se zřetelem k uzavřeným finančním dokumentům. Konkrétně doporučujeme se zaměřit na revizi následujících okruhů úvěrových a finančních dokumentací:

- a) **Obecné povinnosti**, které úvěrování mají dle úvěrové smlouvy, a které za současných okolností mohou porušovat. Mezi obecné povinnosti patří např. povinnosti oznámení týkající se stavu majetku, finanční zadluženosti aj. Je potřeba si také dávat pozor na konflikt s potenciálním využitím některých finančních opatření ze strany úvěrovaného (např. využití úvěru programu COVID).
- b) **Splácení** a konkrétní podmínky této povinnosti úvěrovaného splácet jistinu úvěru a platit úroky. Zejména je zapotřebí zrevidovat, jaké případné další peněžité dluhy je potřeba hradit úvěrujícímu v souladu se sjednanou úvěrovou dokumentací.
- c) **Závazná prohlášení** a ověření, zda-li jsou ke konci každého úrokového období pravdivá popř. aktuální. Např. kontrola správnosti prohlášení o absenci nedoplatků na daních a obdobných platbách aj.
- d) **Případy porušení**, kterými bývá každá událost bez ohledu na to, vznikla-li z důvodu na straně úvěrovaného nebo bez jeho přičinění. Mezi případy porušení můžeme řadit např. úpadek či hrozící úpadek nebo i nezaplacení daní. Nastane-li případ porušení, je úvěrující oprávněn bezprostředně po té zesplatnit veškeré částky, které mají být dle smlouvy o úvěru hrazeny. V ten samý okamžik i zároveň zaniká povinnost úvěrujícího poskytnout úvěrovanému další finanční prostředky.
- e) **Další ujednání smlouvy o úvěru** je zapotřebí také důkladně zrevidovat, zejména články týkající se náhrady újmy a vylučující či modifikující ustanovení občanského zákoníku.
- f) **Finanční ukazatele** zavazující úvěrovaného k plnění určitých finančních ukazatelů, které prokazují ekonomickou kondici úvěrovaného.
- g) **Ve vztahu k insolvenčnímu právu** by úvěrující měl být připraven činit kroky takového charakteru, aby v co největší míře ochránil své zájmy a uspokojil v co největší míře části jeho pohledávek. Rovněž úvěrovaný by měl zaujmout odpovědné stanovisko a činit kroky v souladu s ustanoveními insolvenčního zákona.

Úvěr COVID I

- Jedná se o bezúročné půjčky s ročním odkladem splátek. Tento program připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou (ČMZRB). Žádat o ně bylo možné od **16. března 2020**, alokace byla **5 miliard Kč**. O tento program již není možné žádat, protože **byl uzavřen ke dni 20. března 2020**.

Úvěr COVID II

- Program COVID II. je reakcí na potřeby firem a živnostníků. OSVČ, malým a středním podnikům bude ČMZRB ručit za úvěry u komerčních bank a také jim přispěje až milion korun na úhradu úroků. Program byl **spuštěn 2. dubna 2020** a **zastaven 3. dubna 2020** z důvodu vyčerpání prostředků.

- **Pro bližší informace k této kategorii bankovníctví, financování a dotací kontaktujte [JUDr. Martina Kartnera](#).**

Soutěžní právo a veřejná podpora

Sdělení Evropské komise ze dne 19. března 2020

- Evropská komise v tomto sdělení představuje „*Dočasný rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19*“, kterým reaguje na ekonomickou situaci způsobenou výskytem onemocnění COVID-19 a souvisejících mimořádných opatření zavedených členskými státy. Komise v tomto Dočasném rámci stanoví podmínky, za kterých mohou členské státy poskytovat státní podporu subjektům postiženým následky výskytu onemocnění COVID-19, které by za normálních okolností byly z pohledu evropského práva nepřijatelné. Evropská komise v tomto sdělení zároveň vyjadřuje vůli o veškerých notifikacích ze strany členských států **v oblasti poskytování státní podpory rozhodovat ve zrychleném režimu.**
- V důsledku tohoto Dočasného rámce tedy **mohou členské státy jednodušeji ekonomicky podpořit určitá odvětví či konkrétní podniky**, zejména malé a střední podniky, které čelí finančním obtížím, např. ve formě nedostatku likvidity, jež jsou způsobeny koronavirovou nákazou. Tento „uvolněný“ režim přitom **nepůjde aplikovat** na podniky, které měly finanční problémy již **před současnou krizí, tj. k termínu 31. prosince 2019.**
- Taková státní podpora může mít podobu např. **přímých dotací a grantů, selektivních daňových výhod, poskytnutí státních záruk za úvěry, krátkodobého pojištění vývozních úvěrů či subvencování úrokových sazeb.** Konkrétní formy podpory a jejich podmínky pochopitelně závisí na přístupu jednotlivých států a je proto třeba sledovat, k jakým formám podpory tyto přistoupí.

- **Pro bližší informace k této kategorii kontaktujte [Mgr. Davida Kučeru](#).**

Správní právo

Prominutí zmeškané lhůty

(Stanovisko Ministerstva vnitra k posuzování běhu lhůt v oblasti veřejné správy v době trvání nouzového stavu)

- Tímto stanoviskem Ministerstvo vnitra **doporučuje orgánům státní správy** postup v případě, kdy **osoba zmešká zákonem stanovenou lhůtu z důvodu nouzového stavu**, respektive krizových opatření nařízených v jeho souvislosti, která omezují možnost pohybu fyzických osob. Tyto skutečnosti podle Ministerstva vnitra ve vztahu k určitým úkonům představují závažný důvod pro prominutí lhůty nastalý bez zavinění účastníka řízení.
- V situaci, kdy měl účastník řízení v určité zákonem stanovené lhůtě učinit např. poštovní podání nebo osobní dostavení se k jednání, měl by příslušný správní orgán zmeškání takové lhůty **prominout, pokud účastník řízení o takové prominutí požádá v 15 dnech ode dne, kdy překážka pominula**, v tomto případě tedy do 15 dnů od skončení nouzového stavu. Spolu s touto žádostí žadatel o prominutí musí připojit i úkon, který zmeškal, např. odvolání. V žádosti by pak mělo stačit odkázat na skutečnost vyhlášeného nouzového stavu bez potřeby dalšího dokazování ze strany účastníka řízení.
- Ministerstvo zároveň upozorňuje, že veškeré případy by přesto měly být správními orgány posuzovány individuálně, přičemž zdůrazňuje, že provedení některých úkonů není nouzovým stavem ovlivněno - např. odeslání zprávy přes datovou schránku, pokud ji má účastník

zřízenou (současná mimořádná opatření účastníku řízení v provedení takového úkonu zpravidla nijak nebrání). Takové zmeškání lhůty tedy orgán pravděpodobně nepromine.

- Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. et Mgr. Lukáše Hodera, LL.M.](#)

Exekuce

Zastavení exekucí

(LEX COVID) ■

- Cílem je především **zastavování tzv. bezvýsledných exekucí**. Toto opatření cílí na řešení situace osob, dlouhodobě se nacházejících v tíživé finanční situaci. Provádění exekuce je u nich zcela marné z důvodu plurality exekucí a namísto aby postupně splácely své dluhy, jsou drženy v bezvýsledných exekucích, v nichž se nedaří nic vymoci, a nemají tak smysl ani pro oprávněné. Takové osoby patří mezi nejohroženější skupiny, na něž může současná situace dolehnout zvláště nepříznivě, protože většinou nemají stabilní pracovní poměr a nepožívají tak ani žádné pracovněprávní ochrany. Ze dne na den se tak mohou ocitnout bez jakéhokoliv příjmu.

- Pro bližší informace kontaktujte [Mgr. et Mgr. Lukáše Hodera, LL.M.](#)